

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌میسری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • شماره: ۸۸۹۲۵۴۶۷ • تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

شرق

روزنامه

دوشنبه ۲۴ دی ۱۴۰۳ • ۱۲ رجب ۱۴۴۶ • ۱۳ ژانویه ۲۰۲۵ • سال بیست‌ویکم • شماره ۵۰۲۵ • ۱۲ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۲:۱۳ • اذان مغرب ۱۷:۲۲ • اذان صبح فردا ۵:۴۵ • طلوع آفتاب ۷:۱۴

پروژه آزادراه شمالی کرج در صدر پروژه‌های پیشران ساخت آزادراهی کشور به جهت سرعت اجرا قرار گرفته است. آزادراه کنارگذر شمالی کرج به طول حدود ۱۹ کیلومتر بوده که از انتهای غربی آزادراه شهید کرج‌آغاز و با عبور از شمال شهر کرج و از محدوده شهرستان کمال‌شهر به آزادراه کرج-قزوین متصل می‌شود. عکس: میلا فیروزان، باشگاه خبرنگاران جوان

instagram:sharghdaily1 twitter:sharghdaily youtube:sharghdaily Telegram:SharghDaily aparat:tasvirshargh www.sharghdaily.com

علی (ع) رمز وحدت ایرانیان

احمد مسجدجامعی

بهرام میرزا و القاسب (ارجاسب). حکومت صفویه شیعه بود و روحانیت یکی از طبقات تأثیرگذار در آن دوران به شمار می‌آمدند. آنها در رأس امور نبودند، ولی هر یک از شاهان صفوی به نحوی که لازم می‌دیدند، به آنها نزدیک می‌شدند. در بین همان‌ها نیز علمای بزرگی مخالف همان میزان مداخله و برعهده‌گرفتن مناصب بودند؛ مانند عالم نامدار و زاهد ملا احمد مقدس‌اردبیلی. شاید از این‌رو که نمی‌خواستند غباری بر دامن تشیع بنشیند، در آغاز کار هم علمای جبل‌عامل مانند محقق کرکی و خانواده شیخ بهایی بودند که از بیم جان و قتل و غارت خلافت عثمانی به ایران پناه آورده و جذب دربار صفوی شدند. صفویه نظام دیوان‌سالاری کارآمدی داشت که طی بیش از ۲۰۰ سال ایران پهناور آن روزگار را به یکی از قدرت‌های اقتصادی و سیاسی دوران تبدیل کرد. رونق اقتصادی و سلطه ایران بر راه‌های تجاری در کل اطراف این سرزمین موضوع صدها کتاب و رساله و مقاله بوده است.

جالب آنکه در همین دوره در کنار کتاب‌های دیگر مذهبی، نهج‌البلاغه رواج خاصی یافت. بر اساس فهرست نسخه‌های خطی فارسی آقای احمد منزوی و فهرستگان نسخه‌های خطی آقای مصطفی درایتی بالغ بر ۴۰۰ نسخه خطی از آغاز تدوین نهج‌البلاغه تا کنون به صورت کلی و جزئی در فهراس موجود است که حدود ۳۰۰ نسخه آن مربوط به همان زمان است و بر اساس این از آغاز تدوین نهج‌البلاغه سیدرضی در قرن چهارم تا برآمدن صفویان ۱۲ شرح و ترجمه در دست است. درحالی‌که فقط در دوره آنها (۹۰۸-۱۱۴۸ق)، ۱۸ شرح و ترجمه شناسایی شده است. به‌واقع چنین آثاری

حضرت زینب بود. او به این نیت که در اصفهان مردم را با بیانات امیرالمؤمنین آشنا کند، رو به آنجا نهاد. جالب آنکه در آن عهد اصفهان به تشیع شناخته نشده بود و مهم‌تر آنکه نویسنده از کارگزاران آل‌بویه در دستگاه علاءالدوله بود. این‌سینا کتاب مهم دانش‌نامه علانی را برای او نوشت و در آن ۲۰۰ واژه جدید فارسی وضع کرد که مرحوم محمد معین آن را برشمرده است. نکته آنکه آخرین اثر آن مجموعه به نام حضرت به مالک اشتر اختصاص دارد که قرار بود فرمانروای مصر شود. خود شریف رضی در بارگاه آل‌بویه از جایگاه اعتباری ویژه برخوردار بود. اگر از بعضی سلسله‌های کوچک محلی مانند علویان طبرستان و سرداران خراسان بگذریم، دومین حکومت فراگیر ایران از آن سلسله صفوی است که بیش از ۲۰۰ سال در ایران برپا بود و خاطرات امپراتوری ایران کهن را تجدید کرد. این سلسله نیز آشکارا علاقه‌اش را به علی امیرالمؤمنین و خاندان او ابراز می‌کرد. آنها نسب خود را به امام موسی کاظم و از طریق شهرنابو، هسمر حسین سیدالشهدا، به ایران ساسانی می‌رساندند و آموشده تأثیرگذاری به مزار امامزاده حمزه جد اعلی‌اشان در ری داشتند و همین منشأ گذار تهران از قصبه به شهر شد. در شاهنامه مشهور و یگانه شاه تهماسب، که او را صوفی-پادشاه خوانده‌اند، برای نخستین بار نقشی از پیامبر و جانشین او ذیل اشعار مشهور فردوسی آمده است: اگر چشم داری به دیگر سراسر/ به نزد نبی و وصی گیر جای. مهم است که این سلسله کار خود را با همین تصویرگری شاهنامه زده است. بنیان‌گذار سلسله صفویه، شاه اسماعیل، نام فرزندانش را از شاهنامه برگزید؛ شاه تهماسب، سام میرزا،

در تاریخ ایران پس از اسلام، عملی شدن رؤیای ایران بزرگ را با چند سلسله می‌توان دید. در رأس آنها، دولت آل‌بویه است که بعدها در بخش‌های وسیعی از ایران حکومت می‌کرده است و جالب آنکه گرچه قدرت‌شان به آن حد رسیده بود که بتوانند خلافت بغداد را از سر راه برارند، بنا بر مصالحی چنین نکردند. مشهورترین فرمانروای آل‌بویه عضدالدوله دیلمی مانند ساسانیان تاج بر سر نهاد و خود را شاهنشاه خواند و در خطبه‌های رسمی نام او را پس از خلیفه می‌آوردند. او خود را از تبار سرداران ایران کهن قلمداد می‌کرد، سکه زد و با خط پهلوی روی آن نوشت. به‌واقع، این دوره را می‌توان به زمانه خلیفه-شاهنشاه تعبیر کرد. باوجوداین، او نخستین کسی است که مزار کنونی امام علی را در نجف ترمیم و تکمیل کرد و سالی در آنجا ماند تا بر کار تجدید بنا نظارت کند. از ابتکارات او، تشویق شیعیان به سکونت در اطراف حرم جدیدالتاسیس امیرالمؤمنین بود. او همین کار را دربار حرم سیدالشهدا هم انجام داد. گفته‌اند ساخت حرم جناب حر بن یزید رضی در ۳۷۰ ق، به دستور او انجام شد. در این دوره، عزاداری سیدالشهدا در کوی و برزن به رسمیت شناخته شد و در ری و بغداد، آیین‌های سوگواری برپا می‌کردند و در عید غدیر خم، به جشن و شادی می‌پرداختند. مزار هزارساله حضرت عبدالعظیم فرزند حسن مجتبی(ع) و امامزاده حمزه برادر امام رضا در ری با آن گنبد و بارگاه باشکوه از یادگارهای همین سلسله است. نخستین حاکم زن پس از اسلام در این خاندان ظاهر شد؛ شیرین‌دخت ملک‌خاتون که به‌ام‌الملوک مشهور است و ۳۲ سال در تهران جدید و ری قدیم بر تخت ماند. چراغ مزار او قرن‌هاست که همچنان روشن است؛ بر فراز آن نوشته‌اند آرامگاه امامزاده سیده ملک‌خاتون. به‌تازگی اثر یکی از علمای معاصر سیدرضی که در اصفهان زندگی می‌کرد، به دست آمده که مشتمل بر گردآوری خطبه‌ها، نامه‌ها و جملاّت علی امیرالمؤمنین است: «کلمات سیدالعبد ابی‌الحسن علی‌بن ابی‌طالب» از سیدابوالحسن محمدبن طاهر زینبی جعفری مشهور به اشرف جعفری. او از تبار جعفر طیار، برادر بزرگ علی امیرالمؤمنین است که فرزندش عبدالله هسمر

آکادمی

تکرار تجربه ثابت شده و اشتباه

بابک زمانی

نورولوژیست

در خبرها آمده بود یک میلیارد دلار به سیستم سلامت اختصاص داده خواهد شد. اختصاص هر مبلغی به سیستم سلامت که درحال‌حاضر دچار تنگدستی، بحران و بدهکاری فزاینده است، خبر خوشحال‌کننده‌ای است اما نباید از یاد برد که سیستم سلامت کشور بیش از کمبود منابع، از مشکلات سیستم و برنامه رنج می‌برد. اگرچه سهم سلامت از GDP بسیار کم است و روزه‌روز از آن کاسته می‌شود، اما همین منابع اندک هم هرز می‌روند. باید پرسید منابع مالی برای آتش بحران، آب خواهد بود یا نفت؟

امروزه دیگر همه می‌دانند که تزریق منابع مالی به سیستم‌ها و بنیادهایی که خودسامان نیستند -یعنی همواره نیاز به تزریق منابع دارند- نه‌تنها مشکلات و بحران‌های ایشان را برطرف نمی‌کند، بلکه بر حجم مشکلات تا‌کارآمدی‌ها و حتی فساد می‌افزاید که این به تجربه ثابت شده است. در طرح تحول سلامت و جهان آتشی بر سیستم سلامت آوار شد که فراموش نمی‌شود. سیستم‌های سلامت در کشور ما نهادهای «خودسامان» نیستند و تقریباً همه نیاز به تزریق منابع مالی دارند. بر اساس برخی تفکرات ظاهراً عدالت‌خواهانه (شاید هم ساده‌لوحانه) از یک سسو دولت مسئول تمام خدمات پزشکی قلمداد شده و از سوی دیگر با ساده‌ترین برداشته‌ها، با کنترل و نازل نگه‌داشتن تعرفه‌ها، سودای ارزان‌کردن درمان در سر داشته‌اند. نتیجه این روند موفق نبود، به طوری که این آبرموتلی سلامت از منابع مالی متناسب با این وظیفه محروم شد و سیستم برده‌اری برای گذران امور با منابع محدود رایج شد. بیمارستان‌های آموزشی با عنوان خودگردانی که ظاهراً هدفش همین خودسامان‌کردن نهاده‌ها بود، یکی از بزرگ‌ترین سیستم‌ها را هم برای بیمار و هم برای طبیب فراهم آورده‌اند و از آنجا‌که اقتصاد تعطیل است و مناسبات اقتصادی نهادهای سلامت -آن‌هم در یک کشور سرمایه‌داری- جای خود را تماماً به برنامه و تصمیماتی که نهایتاً چند نفر باید بگیرند، داده‌اند، فساد نیز رشد کرده است. همچنین برنامه‌ریزی برنامه‌ریزی‌انسی که منکر اقتصاد با همه قوانین علمی آن هستند و اساساً تصویری از دشواری این نوع برنامه‌ریزی ندارند، مزید بر علت بوده و بر مشکلات و شرایط سخت نهادهای خودسامان اضافه کرده است. خلاصه اینکه بی‌تردید دولت متولی اصلی سلامت در کشور است. در دنیای مدرن، زندگی در جامعه‌ای بدون دولت خطرناک‌تر از زندگی کردن در زمانی است که در جنگل زندگی می‌کردیم و دولت نداشتیم، اما این وظیفه ذاتی را دولت گاه با اداره مستقیم و گاه با مدیریت از شیوه‌های اقتصادی و نظارتی باید انجام دهد.

دولت وظیفه ذاتی دارد که سیستم‌های بهداشتی و پیشگیری را در کشور به‌طور مستقیم اداره کند. اورژانس‌های پزشکی شامل اورژانس‌های قلبی و مغزی و جراحی (تصادفات) هم جز برنامه‌ریزی مستقیم دولتی راهی ندارند. به‌علاوه مردم بسیار فقیر و سالمندان و ناتوانانی که هر روز بر تعداد ایشان افزوده می‌شود، جایی جز دولت برای پناه‌بردن ندارند. هیچ‌کس در این‌حقوق تردید ندارد. هیچ‌کس موافق جامعه‌بهرحمی نیست که هیچ‌گونه برنامه دولتی برای مستمندان و ناتوانان ندارد. اما نکته ظریفی هست که مغفول مانده و به آن توجه نمی‌کنند؛ در شرایطی که سیستم‌های خودسامان سلامت وجود نداشته باشند، نرخ‌ها به‌طور روشن و بر مبنای اقتصاد تعیین نشوند و سلامت روزآمد که بیش از هر چیز یک کیفیت داننا در حال تغییر است، اساساً تحقق پیدا نکند، تردید نباید کرد که دولت در انجام وظایف چهارگانه ذاتی (بهداشت، اورژانس، فقرا و ناتوانان) هم موفق نخواهد بود.

تردید نباید کرد که در چنین شرایطی بدون توجه به زیرساخت‌های اقتصاد سلامت، چاه ویل و کوره بکارکرد کنونی همه منابع عالم را هم بلع خواهد کرد و برای دوره آینده تنها بدهکاری‌های بزرگ بر جای خواهد گذاشت، مانند گذشته!

خبرخوانی

چرا آتش خاموش نمی‌شود؟

آتش‌سوزی‌ها می‌شوند. به همین دلیل، شرکت‌های بیمه برای جلوگیری از ریسک‌های بیشتر، اقدام به لغو پوشش‌های بیمه‌ای در مناطقی کرده‌اند که احتمال آتش‌سوزی در آنها زیاد است. از سوی دیگر خسارت‌های ناشی از آتش‌سوزی‌ها، سیلاب‌ها و دیگر پدیده‌های طبیعی مرتبط با تغییرات اقلیمی، باعث شده است شرکت‌های بیمه با چالش‌های مالی روبه‌رو شوند. به همین دلیل، بسیاری از این شرکت‌ها تصمیم به محدودکردن پوشش بیمه‌های خود در برخی مناطق گرفته‌اند. از سویی تعداد اندک کشته‌شدگان و آلودگی هوا به نسبت اتفاقاتی که در کشور ما و خاورمیانه رخ می‌دهد مورد توجه است. طبق گزارش‌های رسانه‌های آمریکایی آتش‌سوزی در لس‌آنجلس تاکنون باعث کشته‌شدن ۱۶ نفر از شهروندان این شهر شده و با افزایش یاد تهدیدی برای گسترش بیشتر آتش‌سوزی ایجاد شده و حداقل ۱۳ نفر ناپدید شده‌اند. مقامات لس‌آنجلس از هواپیمای آب‌پاش و ضدحریق بر فراز تپه‌ها برای مقابله با گسترش آتش در بخش شرقی استفاده کرده‌اند. با این حال آتش به‌سرعت گسترش یافته و ۴۰۰ هکتار دیگر را نیز دربر گرفته و خانه‌های بیشتری در آتش سوخته است. تاکنون ۴۰ هزار هکتار در آتش سوخته است. در شش روز گذشته حدود ۳۰ هزار مشترک بدون برق بوده‌اند. در نهایت طبق آخرین آمار ۱۵۰ میلیارد دلار برآورد شده است. از طرفی، مجموع خسارت ۱۳ بلای بزرگ طبیعی و توفان سهمگین در آمریکا از سال ۱۹۹۲ تاکنون بیش از هزارو ۲۶۶ میلیارد دلار برآورد می‌شود.

این روزها ماجرای آتش‌سوزی لس‌آنجلس با واکنش بسیار کاربران در شبکه‌های اجتماعی همراه است. در حالی که آتش‌گرفتن و ازبین‌رفتن خانه‌های ستاره‌ها از یک طرف مورد توجه است، ماجرای لغوشدن بیمه‌ها سه ماه قبل از این آتش‌سوزی نیز مورد توجه کاربران است. با این حال سؤال اصلی در این میان، خاموش‌شدن آتش پس از شش روز است. از طرفی صحت‌سنجی درباره اخبار نیز به سختی ممکن شده است. در حال حاضر خبری آمده که شرکت متا اطلاعیه داده است که طبق آن با توجه به نزدیک‌شدن آتش به دفتر مرکزی در منلو پارک کالیفرنیا، امکان توقف فیس‌بوک، واتس‌آپ، اینستاگرام و تمامی اپلیکیشن‌های متعلق به این شرکت وجود دارد. تمامی کارکنان باید از منطقه خارج شوند. همچنین گزارش‌های مختلف، ازجمله گزارش‌های فاکس‌نیوز، به افزایش نگرانی‌ها درخصوص تأثیرات تغییرات اقلیمی بر صنعت بیمه در آمریکا اشاره دارند. در این گزارش‌ها آمده که برخی از شرکت‌های بیمه آمریکایی، به دلیل افزایش خطرات ناشی از تغییرات جوی همچون آتش‌سوزی‌های گسترده، بادهای تند و خشک‌سالی‌های شدید، تصمیم به لغو برخی از بیمه‌های آتش‌سوزی در مناطق خاص گرفته‌اند. درباره دلایل لغو بیمه‌ها آمده است که تغییرات اقلیمی باعث افزایش وقوع آتش‌سوزی‌های وسیع در ایالت‌هایی مانند کالیفرنیا، مونتانا و اورگان شده است. این آتش‌سوزی‌ها علاوه بر خسارت‌های جانی و مالی، فشار زیادی به شرکت‌های بیمه وارد کرده‌اند. همچنین شرایط خشک و بادهای شدید بخشی از تغییرات جوی هستند، باعث تشدید خطر

۱۰۰۰ مسجد

ایستنا: رئیس بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی از حمایت این بنیاد از مراسم اعتکاف در بیش از هزار مسجد مناطق محروم کشور خبر داد. او با بیان اینکه این حمایت بیش از ۱۲۴ هزار نفر در مناطق هدف بنیاد در مناطق محروم را شامل می‌شود، گفت: «تأمین افطاری معتكفين با اعتباری معادل ۳۰۰ میلیارد ریال، شامل برنج ایرانی، روغن، خرما، شکر، پنیر و چای بوده که در اختیار مساجد قرار گرفته است».

۱۰ هزار میلیارد تومان

مهتر: بهمن صبور، رئیس انجمن داروسازان تهران اعلام کرد: «بعد از اجرای طرح دارویر در تیرماه ۱۴۰۱، قرار شد اصلاح قیمت دارو توسط این طرح صورت بگیرد و پرداختی از جیب مردم افزایش نیابد. محروم را شامل می‌شود، گفت: «تأمین افطاری دیگری خرج شده که شامل ۱۰ همت اعتبار بوده است. متأسفانه کسی پاسخ‌گوئی این اقدام نیست و چک‌های داروخانه‌ها در حال برگشت‌خوردن است».